

Nota
Peer (Wijchmaal), Kapelstraat
Programma van maatregelen

1 Gemotiveerd advies

Het gemotiveerd advies is gebaseerd op het verslag van resultaten van het vooronderzoek. De vaststellingen over de aan- of afwezigheid van archeologische sites en hun aard worden geconfronteerd met de door de initiatiefnemer voorgenomen bodemingrepen. Op basis van deze confrontatie motiveert het advies of er maatregelen nodig zijn, welke deze zijn, en wat hun uitvoeringswijze is.

Naar aanleiding van een nieuwe verkaveling werd een archeologienota met uitgesteld traject opgemaakt. Hierin werd, op basis van de gemaakte bureaustudie, geconcludeerd dat het projectgebied in de ruime omgeving interessant geweest is voor bewoning vanaf het Neolithicum. Voor de middeleeuwen zou de archeologische verwachting eerder laag zijn. Daarom werd een proefsleuvenonderzoek geadviseerd om na te gaan of er archeologische sites aanwezig zijn binnen het projectgebied. Hieraan gekoppeld werd ook een landschappelijk bodemonderzoek uitgevoerd door middel van profielputten.

De resultaten van het proefsleuvenonderzoek toonden aan dat het plangebied gelegen is op fluviatiele, grove zanden waarin veel grind aanwezig kan zijn. Op de basis van de veldobservaties en in vergelijking met het officiële kaartmateriaal¹, kan geconcludeerd worden dat het over dunne, oude rivierrassafzettingen ging. De aanwezigheid van matig goed, afgerond grind van kleinere diameters (< 5 cm) en niet afgeronde, grotere stukken stenen (lokaal > 15 cm), die in banden voorkwamen, wezen op een redelijk traag lopend water van een waarschijnlijk verwilderd rivierpatroon.

In alle profielen werden, vanaf ongeveer 100 cm onder het maaiveld, groenachtige afzettingen van kleiig zand aangetroffen die lokaal soms zware klei was. Deze werden als herwerkt Tertiair materiaal geïnterpreteerd. Op de locaties waarbinnen dergelijk materiaal voorkomt, ontwikkelen zich meestal zeer arme bodems, die niet geschikt zijn voor landbouw. Daarom zijn deze terreinen laat ontgonnen.

Op de Ferrariskaart² staat een groot deel van de omgeving rond het projectgebied als heide gekarteerd. Heel vaak werden zo'n bodems opgehoogd met een humusrijk, allochtoon materiaal om de eigenschappen en de vruchtbaarheid te verbeteren. Als gevolg werden zo *plaggenbodems* door de mens gevormd. Deze bodems hebben een zeer dikke bouwvoor. Er werden plaatselijk inderdaad plaggendecken binnen het gebied aangetroffen, maar hun dikte varieerde nogal. Het blijkt dat hun verspreiding grotendeels met de bodemtypes uit de bodemkaart van Vlaanderen overeenkomt.³

Het moet benadrukt worden dat de late ontginning suggereert dat het gebied ongeschikt is voor landbouw. Bewoning op dergelijke gronden is schaars. Hiernaast zullen de zure eigenschappen van de bodem zorgen voor slechte bewaringsomstandigheden van mogelijke archeologische vondsten. Dit verklaart mogelijk gedeeltelijk het zeer klein aantal aangetroffen archeologische vondsten binnen het projectgebied. De enige vondsten binnen het projectgebied zijn een scherf in Elmpteraardewerk, die vermoedelijk uit de Ap2 afkomstig is en een recent, spiraalvormig koperen draadje. De afwezigheid van vondsten is in dit geval ook een aanduiding voor de afwezigheid van archeologisch relevante sites binnen het projectgebied.

De opgetekende sporen binnen het projectgebied bestaan uit recente perceels- en afwateringsgreppels. Veel van de opgetekende greppels zijn gelegen op de huidige perceelsgrenzen. Hiernaast zijn er sporen die gelinkt kunnen worden aan een boerderij. Deze boerderij is reeds op de Ferrariskaart zichtbaar. De afbraak van deze gebouwen kan op basis van de orthofoto's in 2014

¹ BEERTEN et al. 2006

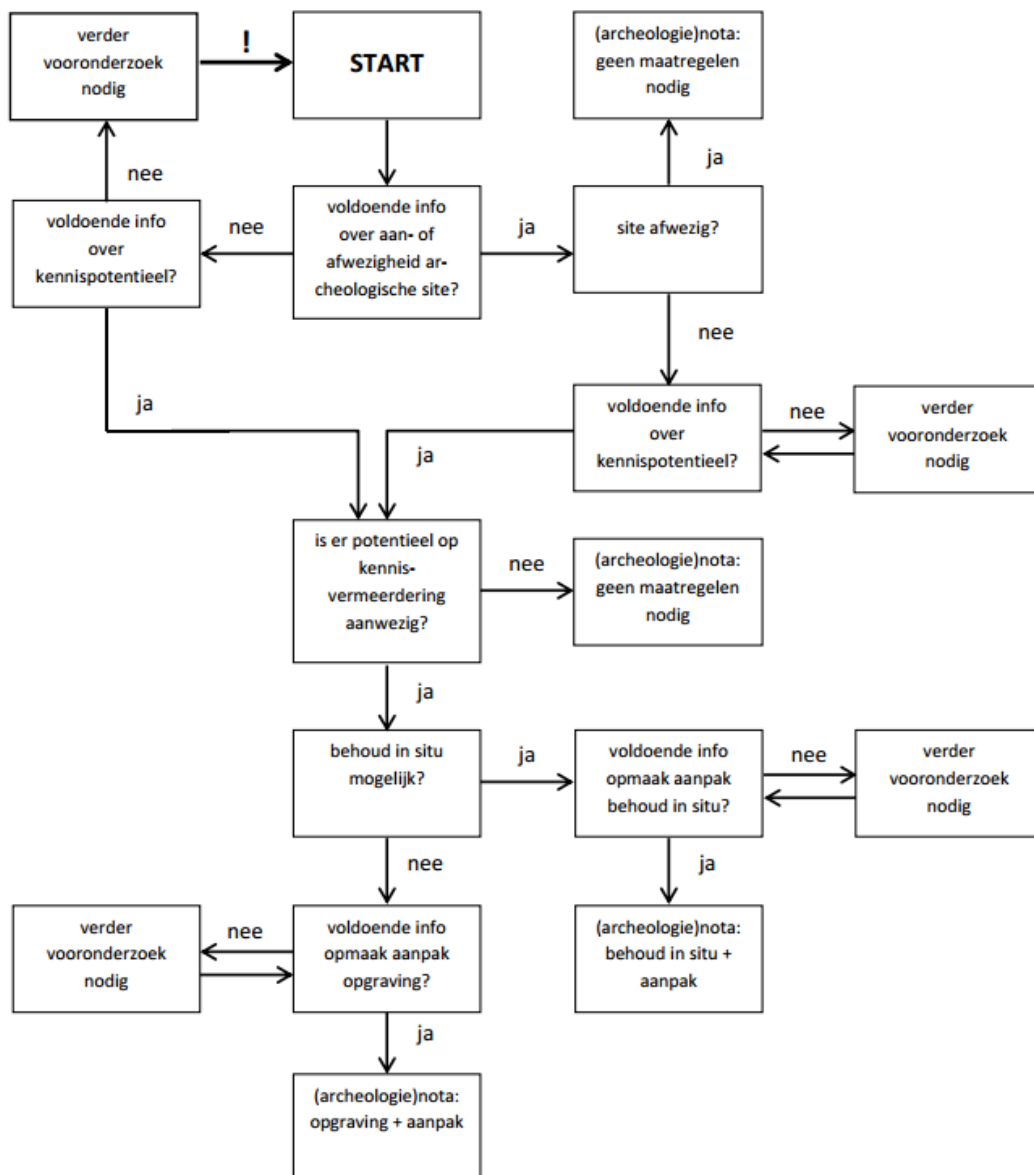
² GEOPUNT 2017

³ VAN RANST & SYS 2000

gedateerd worden. Uit het proefsleuvenonderzoek is gebleken dat de afbraak zeer grondig gebeurde waarbij er nog maar weinig informatie bewaard is gebleven.

De overige sporen kunnen door het ontbreken van vondstmateriaal niet gedateerd worden. Ook hiervan wordt een eerder recente datering verondersteld die gebaseerd is op de gelijkende vulling met de Ap-horizont maar ook door de late ontginning van het gebied dat op de Ferrariskaart deels wordt weergegeven als heidegebied.

Door het ontbreken van relevante archeologische waarden is verder onderzoek niet noodzakelijk. Volgens de beslissingsboom C.G.P.5.2. zijn geen verdere maatregelen nodig.

Figuur 1: Beslissingsboom voor verder archeologisch vooronderzoek.⁴

⁴ AGENTSCHAP ONROEREND ERFGOED 2016, fig.3.

2 Bibliografie

AGENTSCHAP ONROEREND ERFGOED, 2016. Code van goede praktijk voor de uitvoering van en rapportering over archeologisch vooronderzoek en archeologische opgravingen en het gebruik van metaaldetectoren (versie 2.0), Brussel.

BEERTEN, K., o.l.v. GULLENTOPS, F. & PAULISSEN, E. VANDENBERGHE, N., 2006. Toelichting bij de Quartairgeologische Kaart - kaartblad 17, Mol, Brussel: Vlaamse overheid, Dienst Natuurlijke Rijkdommen.

GEOPUNT, 2017. GEOPUNT VLAANDEREN: Ferrariskaart (1777). Available at: <http://www.geopunt.be>.

VAN RANST, E. & SYS, C., 2000. Eenduidige legende voor de digitale bodemkaart van Vlaanderen (Schaal 1:20 000). , (April), p.361.